

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Jastrzębiu-Zdroju wyrokiem z dnia 2 lutego 2016 r. uznał oskarżonego D. G. za winnego tego, że w dniu 21 czerwca 2015 roku w G., powiat (...), na ul. (...) kierował samochodem osobowym marki A. (...) o nr rej. (...), będąc w stanie nietrzeźwości 0,27 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu, tj. czynu z art. 178a § 1 kk i za to na mocy tego przepisu w zw. z art. 59 kk odstąpił od wymierzenia kary.

Na podstawie art. 42 § 2 kk Sąd orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych kat. B na okres 3 lat.

Nadto na podstawie art. 43a § 1 kk Sąd orzekł wobec oskarżonego świadczenie pieniężne w wysokości 5.000 zł na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej.

Na podstawie art. 63 § 4 kk Sąd zaliczył oskarżonemu na poczet orzeczonego środka karnego okres zatrzymania prawa jazdy w sprawie od dnia 21 czerwca 2015 roku do 2 lutego 2016 r.

Sąd zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty postępowania obejmujące wydatki w wysokości 70 zł i opłatę w wysokości 30 zł.

Apelację od powyższego wyroku wniósł obrońca oskarżonego i na zasadzie art. 425 § 1 i 2 kpk oraz art. 444 kpk zaskarżył wyrok w całości na korzyść oskarżonego.

Na zasadzie art. 438 pkt 1, 2 i 3 kpk obrońca oskarżonego wyrokowi temu zarzucił:

1. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, który miał bezpośredni wpływ na treść zaskarżonego wyroku – polegający na błędnym przyjęciu, że stopień winy czynu oskarżonego jest średni, podczas gdy z materiału dowodowego przy jego należytej ocenie wynika, że stopień winy jest nieznacznym,
2. naruszenie przepisów postępowania, które miało bezpośredni wpływ na treść orzeczenia – art. 7 kpk – poprzez dokonanie oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego sposób dowolny, sprzeczny z zasadami logiki i doświadczenia życiowego i niezasadne przyjęcie, że stopień winy czynu oskarżonego jest średni, podczas gdy z prawidłowej oceny materiału dowodowego wynika, że stopień winy jest nieznacznym,
3. naruszenie prawa materialnego – art. 66 § 1 i 2 kk oraz art. 67 § 1 i 3 kk – poprzez ich niezastosowanie i nie umorzenie warunkowo postępowania karnego z jednoczesnym zaniechaniem orzekania zakazu prowadzenia pojazdów, podczas gdy wszelkie przesłanki do zastosowania tego środka próby dla oskarżonego są spełnione,
4. naruszenie prawa materialnego – art. 43a § 1 kk w zw. z art. 4 § 1 kk – poprzez orzeczenie wobec oskarżonego świadczenia pieniężnego w wysokości 5.000 zł na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej, który to przepis wszedł w życie z dniem 1 lipca 2015 roku, a więc po popełnieniu czynu zarzucanego oskarżonemu.

Podnosząc powyższe zarzuty, obrońca wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w całości poprzez warunkowe umorzenie postępowania karnego wobec oskarżonego na okres próby 1 roku bez orzekania wobec oskarżonego zakazu prowadzenia pojazdów, ewentualnie o uchylenie wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Wniesiony środek odwoławczy nie zasługiwał na uwzględnienie, a stawiane wyrokowi zarzuty okazały się niezasadne, przy czym rozpoznanie apelacji skutkowało korektą podstawy prawnej orzeczenia o świadczeniu pieniężnym.

Skarżący zarzuca błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę zaskarżonego wyroku, które miało wpływ na jego treść poprzez błędne przyjęcie, że wina oskarżonego, który dopuścił się przypisanego mu czynu z art. 178 a § 1 kk, jest na poziomie średnim, a nie nieznacznym. Fakt popełnienia przez oskarżonego przypisanego mu czynu nie jest zatem kwestionowany i w ocenie Sądu odwoławczego prawidłowość ustaleń Sądu Rejonowego w tym zakresie nie wymaga dalszej argumentacji.

Wskazać należy, że ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd meriti w toku rozprawy głównej mogą być skutecznie zakwestionowane, a ich poprawność zdyskwalifikowana wtedy dopiero, gdyby w procedurze dochodzenia do nich Sąd uchybił dyrektywom art. 7 kpk, pominął istotne w sprawie dowody lub oparł się na dowodach na rozprawie nieujawnionych, sporządził uzasadnienie niezrozumiałe, nadmiernie lapidarne, bądź sprzeczne z regułami logicznego rozumowania, wyłączające możliwość merytorycznej oceny kontrolno-odwoławczej. Zarzut obrazy przepisu art. 7 kpk i w związku z tym dokonania błędnych ustaleń faktycznych może być skuteczny tylko wtedy, gdy skarżący wykaże, że sąd orzekający - oceniając dowody - naruszył zasady logicznego rozumowania, nie uwzględnił przy ich ocenie wskazań wiedzy oraz doświadczenia życiowego. Ocena dowodów dokonana z zachowaniem wymienionych kryteriów pozostaje pod ochroną art. 7 kpk i brak będzie podstaw do kwestionowania dokonanych przez sąd ustaleń faktycznych i końcowego rozstrzygnięcia, gdy nadto sąd nie orzeknie z obrazą art. 410 kpk i art. 424 § 2 kpk oraz nie uchybi dyrektywie art. 5 § 2 kpk.

Zarzut sformułowany przez obrońcę oskarżonego byłby zatem zasadny jedynie wówczas, gdyby Sąd I instancji oparł swój wyrok na faktach, które nie znajdują potwierdzenia w wynikach postępowania dowodowego, albo też z faktów tych wyciągnął wnioski niezgodne ze wskazaniami wiedzy i doświadczenia życiowego. Tego rodzaju uchybień i o takim stopniu, aby rodziły one wątpliwości co do merytorycznej trafności zaskarżonego wyroku, Sąd odwoławczy nie stwierdził, albowiem Sąd Rejonowy wskazał dowody, na których oparł swoje ustalenia i uczynił to zgodnie z zasadami swobodnej oceny dowodów.

Sąd odwoławczy w całej rozciągłości podziela stanowisko Sądu Rejonowego w zakresie oceny stopnia winy czynu oskarżonego. Trafnie Sąd ten argumentuje, że oskarżony podjął ryzyko kierując samochodem po spożyciu piwa przy świadomości, że dzień wcześniej spożywał alkohol.

D. G. wyjaśniał bowiem: „przed zdarzeniem do południa wypilem 1 piwo, w sobotę wieczorem 0,5 litra wódki” (k. 160 verte). Postępowanie oskarżonego jest oczywiście zawinione i ocena stopnia winy jako średni została dokonana przez Sąd meriti przy uwzględnieniu absolutnie wszystkich okoliczności łagodząco wpływających na tę ocenę. Świadomość spożycia wieczorem wódki w ilości 0,5 litra powinna wzmocnić czujność oskarżonego, skoro zamierzał następnego dnia kierować samochodem. D. G. postąpił jednak inaczej spożywając piwo, bezpodstawnie przy tym zakładając, że nie jest nietrzeźwy. Nie ma tu znaczenia, że oskarżony nie czuł w ogóle skutków alkoholu, na co wskazuje obrońca, a właśnie okoliczność, że z jakimś stężeniem alkoholu należy się liczyć po jego spożyciu. Wynik badania, to jest 0,27 mg/l wskazuje, że do spożycia alkoholu mogło dojść np. nieznacznie wcześniej w niewielkiej ilości, bądź dużo wcześniej w znacznej ilości, i to jest właśnie świadome ryzyko oskarżonego, które podjął kierując samochodem. Zachowanie takie jest absolutnie nieodpowiedzialne i nie zasługuje na aprobatę, co prowadzi do wniosku, że nie może być ocenione jako nieznacznie zawinione. W tej sytuacji brak było podstaw do warunkowego umorzenia postępowania karnego, dla przyjęcia którego jedną z przesłanek jest stwierdzenie, że wina czynu nie jest znaczna. Sąd Rejonowy trafnie ocenił przy tym stopień społecznej szkodliwości czynu wskazując, że jest on nieznaczny, ponieważ wykazano małe stężenie alkoholu. Mając do tego na uwadze pozytywną sylwetkę oskarżonego, jego warunki i właściwości osobiste, zasadnie Sąd I instancji skorzystał z dobrodziejstwa odstąpienia od wymierzenia kary sięgając do przepisu art. 59 kk.

Konsekwencją popełnienia przestępstwa z art. 178a § 1 kk, czego skarżący nie kwestionuje, było zastosowanie obligatoryjnego środka karnego w postaci zakazu prowadzenia pojazdów, którego najniższy wymiar to okres trzech lat. Sąd meriti zastosował tu najłagodniejszy jego wymiar, bowiem orzekł zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych kat. B na okres trzech lat, co również zasługuje na aprobatę. Nie pozbawiło to oskarżonego możliwości zarobkowania, gdyż w dalszym ciągu może on obsługiwać wózki widłowe, a do pracy dojeżdżać innymi środkami komunikacji.

Niesłuszny jest również zarzut naruszenie prawa materialnego, to jest art. 43a § 1 kk w zw. z art. 4 § 1 kk poprzez orzeczenie wobec oskarżonego świadczenia pieniężnego w wysokości 5.000 zł na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej, który to przepis wszedł w życie z dniem 1 lipca 2015 roku, a więc po popełnieniu czynu zarzucanego oskarżonemu.

Otóż w chwili popełnienia przez oskarżonego przestępstwa obowiązywał art. 49 kk (w brzmieniu ustalonym przez ustawę z 20 marca 2015 roku (Dz.U. z 2015r., poz. 541, obowiązującym od 18 maja 2015 roku). Uchylenie art. 49 przez nowelę z dnia 20 lutego 2015 r. to zabieg czysto redakcyjny. Treść obu jego paragrafów powtarzają bez żadnych zmian przepisy wprowadzonego jednocześnie art. 43a. W związku z przesunięciem trzech dotychczasowych środków karnych, a mianowicie przepadku, obowiązku naprawienia szkody lub zadośćuczynienia za doznaną krzywdę oraz nawiązki, z kategorii środków karnych do osobnych, nowo wyodrębnionych kategorii środków innego rodzaju, przepisy, które je dotychczas normowały, tj. art. 44–48, wyodrębniono w osobny rozdział (rozdział Va). To z kolei wymusiło formalne uchylenie tych przepisów rozdziału V, które po nich następowały, i dodanie – w takim zakresie, w jakim zdecydowano się zachować regulację dotychczas w nich zawartą – nowych przepisów o tej samej treści, ale o niższej numeracji, tak by można je było ulokować w rozdziale V. W ten sposób dotychczasowe przepisy art. 49, 50 i 51 stały się odpowiednio przepisami art. 43a, 43b oraz 43c. Obowiązująca zatem w chwili popełnienia przez oskarżonego przestępstwa ustawa nie jest względniejsza dla sprawy, stąd brak podstaw do zastosowania reguły art. 4 § 1 kk. Niemniej jednak, nie zmieniając ustaleń faktycznych, należało dokonać korekty podstawy prawnej orzeczenia o świadczeniu pieniężnym, co po myśli art. 455 kpk Sąd odwoławczy czyni niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów. Stąd za podstawę orzeczenia świadczenia pieniężnego przyjęto art. 43a § 2 kk.

Orzeczenia w takim kształcie nie można uznać za rażąco surowe czy też niesprawiedliwe. Wręcz przeciwnie – poprzez odstąpienie od wymierzenia kary oskarżony został łagodnie potraktowany, a środki karne orzeczone zostały w najmniejszym rozmiarze.

Biorąc pod uwagę powyższe i uznając ustalenia dokonane przez Sąd Rejonowy w Jastrzębiu Zdroju za prawidłowe, Sąd Okręgowy nie znalazł podstaw do zmiany (poza korektą podstawy prawnej orzeczenia o świadczeniu pieniężnym) lub uchylenia zaskarżonego wyroku.

Mając na względzie sytuację osobistą i finansową oskarżonego Sąd odwoławczy zasądził od niego na rzecz Skarbu Państwa opłatę za II instancję w kwocie 30 zł i wydatki za postępowania w kwocie 20 zł.

SSO Aleksandra Odoj-Jarek